

Előfizetési díj
Vidékre postán vagy helyben házhoz
kordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Félre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy hóra . . . . . 1 „
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:
Újszór hasábozott garmond sor ára 6 kr.
Helygídij minden hirdetés után 30 kr. Nagybbr
és gyakori hirdetéséknél külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9. z.
Nyilttéri czikkok
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás: Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.
Az értékesítők díjaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.
Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

„KELET” politikai és közgazd. napilap negyedik félévi folyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgaima és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitélhetőt elkövet, hogy a t előfizetők méltó igényei kielégíttessenek.

Előfizetési árak maradnak a régiek:
Aug.—dec. . . . . 5 frt. Egy hóra 1 frt.
Aug.—sept. . . . . 2 frt. Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

A „KELET” kiadóhivatala.

Erdély érdekei.

I.
(zzz.) Még néhány nap választ el az időponttól, midőn parlamentünk ismét megkezd munkásságát.

Honatyáink előtt ismét megnyílik a tér a legnagyobbsszerű hivatás-körben érvényesíteni képességüket.

Fogják-e azt oly hasznosan érvényesíteni, mint az idő becse, s a nemzet elleni bűn nélkül el nem napolható kérdések fontossága követeli, ez nem csak attól függ: vajjon a nemzet legkitünőbb, leghivatottabb férfiai foglalják-e el a képviselői padokat; hanem attól is: vajjon az organicus országsszervezés körül az üdvös iránybani erőlyes előhaladást nem fogják-e ezuttal is s még talán nagyobb mérvben akadályozni szerencsétlen módon elmérgesedett pártviszonyainkból fölmerülő nehézségek.

Kinek hazafias reményeit, vágyait, óhajtsait nem csak a pártélet szűkkörű szempontja irányozza, ki helyzetünket minden irányban higgadtan számbaveszi, s annak valódi jelentőségét félre nem ismeri, az csak remegő szívvel gondolhat lehetőségére annak, hogy a pártviszály szelleme — a magyarnak ősi átká — ismét előlkezd gonosz játékát, s meddő küzdelmek felidézésével becses perczek és sok nem

mes erőfeszítés kárbamenetelét idézend elő ismételtlen.

Ha visszagondolunk a kietlen látványra, mit országgyűlésünk legutóbbi ülészak a vége felé, ellenzékünk törpe szellemű tulzásai folyán nyújtott; ha számbavesszük, hogy a napokban lefolyt választások alkalmával választási törvényünk szörnyű hiányai s a lelkiismeretlen korteskedés ki csapongásai folytán a pártsszenvedelem minden oldalról egész az élethál-harcz felidézéséig fokoztatott: lehetetlen aggodalom nélkül tekintenünk a parlamenti viták zivataros megújulását sejtető felhőkre, melyek — nem tagadjuk, mert ámitni magunkat nem akarjuk — kilátásaink horizonján lebegnek.

Csak egy vigasztal némileg s biztat, hogy talán még is pártjaink mérközése nem öltend oly jellemet, mely parlamentünk küzdelterét egészen időpazarló, gyümölcstelen szóváltás vagy épen circusi undorító jelenetek színhelyévé törpitendi.

Minden culminál egyszer, s midőn a culminatio tetőpontja eléretett, ugy a physical mint az erkölcsi világban uralkodó titokszerű törvény erejéről fogva a visszahatás tüneménye szokott beállani. S mi azon nézetben vagyunk, hogy a szenvedelmes pártküzdelem heve nálunk már tetőpontját érte; a pártüdh egészen a megundorodásig kitombolhatta magát; minden szerep — a méltóságostól le az aljassig — a hivatottak által eljátszatott; mindenféle dicsvágó — emelkedett és közönséges egyiránt — a kimerülésig küzdhetett dicső vagy hitvány czéljaiért. A zivataros folytatás csak silány és csömörletes ismétlés lenne, s minden párt előjtkene vélheti az időt, hogy magába szállva, fontolóra vegye: mit nyerünk, mit nyer a haza avval, ha előlkezdjük azt a nemzet geniusának meg nem felelő, a közjót és közérkölcsiséget elzúzó, szenvedélyes harczt, melyet a jobb- és baloldal oly makacs kitartással folytatának egymás ellen az utóbbi időben.

Nulla salus belli! Kell, hogy pártjaink felismerjék a veszélyt, mely a párteszközök válogatás nélkül használásában, a pártharcznak a bicskolódásig vitt fokozásában rejlik. Kell, hogy önmaguk határt szabjanak párthiveik s különösen politikai vazaljaik tulbuzgóságának, mely már is többet ártott a közügynek, mint használt a pártcéloknek, s mely a leggonoszabb következmények csiráját hordja magában.

Nemcsak mi, nemcsak egy-két ember, a komoly gondolkodó hazafiak egész sora érzi ezt, s a mi minket erdélyieket illet, mi kétszeres aggodalommal személhetjük a pártküzdelem nemesebb, termékenyítő folyamának zürzavaros, romboló pártviszályfá fajulását; mert hiszen mi, kiken a legközelebbi évtizedek min-

den vészterhes experimentatióit kezdtették, s kiknek önfeláldozó kitartásán kellett a reactió minden dühös rohamainak megtörni, mi elmondhatjuk: megbűnhödtük már a multat s a jövőt; mi jogot szerzünk arra, hogy a haza, gyógygyírul a nehéz harcban nyert sebeinkre, velünk a béke áldásait, az eljött jobb idők örömeit éreztesse. A béke áldásai, a jobb idők örömei pedig, ha nem is egészen, de nagy részben füstbe mennek, ha a szenvedelmes pártviszály ki-csapongó hullámai vissza nem tereltetnek a szabályszerű pártélet tisztább folyamának medrébe.

Nem akarunk mi számlát adni be a hazának oly munka teljesítéseért, oly áldozatok meghozataláért, melyeket nekünk a hazafiai kötelesség szabott elő. Nem akarjuk mi becsülettel szerzett dicsőségünket egy nagy küzdelemben nyert, alig hegedő sebeinknek koldus-módra való feltárással és kegyadományok kunczorálásával elhomályosítani.

De midőn egy oly hangulatot, oly irányt látunk uralomra jutni, mely nemcsak legszebb és legjogosabb reményeinket szorítja háttérbe, hanem az egész haza romlásának előidézésével fenyeget; midőn a köz- és magánélet minden viszonyai közt a pártsszenvedelem pusztító lázát látjuk dúlni; midőn a pártélet elajulásának rémes árnya borítja homályba nemcsak a mi specialis erdélyi érdekeink jövőjét, hanem a nemzetét: akkor méltán eszünkbe juthat, hogy nem ily lesújtó viszonyok alakulásának reménye volt az, mi minket a nehéz küzdelembeni szilárd kitartásra lelkesített, s éreznünk kell, hogy van nekünk, erős jogunk a keleti Kárpátok közül egy esdeklő, sőt tiltakozó Szózatot hallatni:

Ne tovább! Pyrrhusi harc ez, melyben — bármilyik fél nyerjen — a haza csak vesz, s ha romba nem dől is, de mi (Erdély) tönkre juthatunk egy nemzetgazdasági, mint socialpolitikai viszonyainkból folyó azon helyzetnél fogva, mely kell, hogy ismeretes legyen mindenki előtt, a ki akár a kormányzat, akár a törvényhozás terén állást foglal és sorsunkra befolyást gyakorolni van hivatva.

Itt az ideje, hogy kiragadjuk magunkat az elkorcsosult pártélet egy oly türhetlen állapotából, mely hasonlítani kezd a gwelfek és ghibellinek harcához, mely mérget lehell politikai és társadalmi életünkbe, s melylyel erőfeszítéseink minden gyümölcsét már virágjában megsemmisítjük.

Nekünk, erdélyieknek, van ebben a veszedelmes állapothban legnagyobb kárunk; mert mi az alkotmányérti harcban két évtizeden át szegénységünkhöz képest óriási áldozatokat hoztunk a nagy és szent ügynek, tőkénk megapadt, s nem sok vesztetni valónk van már. Nekünk a béke s a munka áldásdús napjaira van szükségünk, hogy elővehessük magunkat, s

mi közel vagyunk ahhoz, hogy elátkozzuk a pártélet azom nemét, mely nálunk öt év alatt a közjogi ellenzék tulzásai miatt felburjánzott, mert tartunk tőle, hogy az haszталanná teheti a legjobb mag elvetését is, megghisíthatja a legbecsületesebb munka sikerét is.

Ép ezért hazafiai kötelességet vélünk teljesíteni, midőn képviselőinket, ujonnan választott erdélyi honatyáinkat, nem kevesebbre, mint arra kérjük, hogy nemzetiség- és pártkülönbőség nélkül tüzzék maguk elibe azon nemes feladatot, mely szerint egy szívvel lélekkel hatnának az országgyűlés megnyitásával mindenekelőtt a pártküzdelemnek nemesebb formák, emelkedettebb szellem és üdvösebb iránybani visszaterelésére, s politikai és társadalmi viszonyaink beteges állapotának gyógyítására.

Csak ott, a központon, a párt-emberek közt létrehozandó egység, s onnan kiadott utasítások és jelszavak képesek e tekintetben az óhajtott javulást hatályosan megindítani, s a normalis állapotot visszaidézni.

Erdély minden érdekei, Erdély életkérdései, sürgetik megkísértését annak, hogy a tulfokozott pártsszenvedély részint terrorizáló, részint corruptáló kicsapongásainak végre határ szabassék azok által, kiknek hatalmukban áll, kiknek hazafiai kötelességük azt megtenni.

Jobb- és baloldalt, valamint magát a kormányt egyiránt jogosan éri kárhóztatásunk, ha ez érdekében mindent meg nem tennének, a mi megtehető. De ha saját képviselőink mulasztanak el ez iránybani kötelességüket teljesíteni, ez több lenne, mint a mi egyszerű kárhóztatásra jogosít, mert nekik legjobban kell tudniok, hogy míg a mostanihoz hasonló pártélet tulzásai bénítják a közszellemet, addig valódi haladásra és emelkedésre mi legkevésbé számíthatunk.

Bukuresti szemle.

Nagy zajt ütött a „Rumunul” Vacarescu tudornak, Románia montenegroi ügynökének egy állítólagos toasztjából, melyet az ügynök Cetinijében egy diplomatiái ebéd alkalmával, a törökök által elnyomott nemzetek szabadságáért mondott volna. A „Monitor” sietett ezen toasztot desavouálni, hanem daczára ennek a vörösök szerették volna elhiteitni, hogy említett toaszt csaknyán mondatott volna. Most a keztyüt a „Pressa” veszi fel, ezeket felelvén a „Rumunul”-nak: A közönség már megazokta a veresek közegének kormányunkra szort rágalmait, melyekben még hazánk főérdekeit is nem egyszer koczáz-tatják.

Szokott dolog a „Rumunul”-nál, hogy az idegen la okból egyegy hamis hirt kihálásszanak, s hogy az osztrákmagyarlapok támadásainak viszhangjai

megoszta s az udvar legtöbb tettében mostoha, szomoruan tapasztalták ezt a rendek, midőn a mult országgyűlés által felterjesztett sérelmi felirataikra a válaszokat megkapták.

Mielőtt azonban e leverő válaszokra térnénk, meg kell említsük, hogy a hongyülés a kir. előadások második pontjának is eleget tett s felküldte választottait a kormánysszéki tanácsosi és ítélőmesteri hivatalra, az első helyre a fejedelem volt ítélőmestert Földvári Farkast erősítette meg, a másodikra Gálfalvi Imrét. A később üresedéshe jött tanácsosi helyekre, b. Jósika Lajos, b. Bornemisza János és Szabó Lajos lettek kinevezve.

Rendszeres bizottság.

A választások után akirályi leiratokat vette tárgyalás alá a hongyülés; ezek elseje még 1838 nov. 29-ikéről volt keltezve. E leiratban egyszerűen tudtul adja a rendeknek a fejedelem, hogy a mult hongyülésen kinevezett 5 bizottság kiküldésében meg nem egyezik, mivel a kiküldés törvénybe nem iktatottat s azoknak tagjai nem küldettek fel megerősítés végett.

A leirat kifogása legkisebb törvényszerű alappal sem birt s észszerűség sem szílótt egy oly követelés mellett, mely külön törvényt követel egy egyszerű bizottság kiküldésére, mi tisztán a hongyülés házi ügyeihez tartozott. Talán az ud var sem akadott volna fenn e kiküldetésen, ha a kormánysszék boszusága nem játszik közbe a felett, hogy a mult hongyülés nem akarta elismerni szavazati jogát e bizottsági tagok megválasztásába n.

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Az erdélyi 1841—43-iki országgyűlés története.

Békésy Károlytól.
Előzmények.
(Folytatás.)

Másnap történt az országgyűlés ünnepélyes megnyitása. Diszkrétzetben várták a rendek a kir. biztost, ki nem sokára megjelent fényes kíséretével, elől br. Wernhardt Pál számos tisztól kísérve lépett be, a rendek éljenzésére „aj nemes ország rendei s az egész vitéz magyar nemzet éljen!” szavakkal felelt, ekkor a kir. biztos b. Jósika János lépett be kísérve a kormánysszéktől, felolvastatta az őt kir. biztossá nevező leiratot, azután a kir. előadásokat, melyek első pontja a megüült kormánysszói székbe Kornis János helyébe új gubernator választását rendelte; a 2-ik pont szintén választást rendelt az üresen levő kormánysszéki tanácsosi és ítélőmesteri helyekre; a 3-ik pont a mult országgyűlésről felküldött hódolati törvény s több királyi válasz kiküldetését tűzte ki.*) Ekkor a király képével ékített tró-

*) Hibásan írja jeles történésszünk Horváth Mihály, hogy a királyi előadások a reformokról készült rendszeres munkálatokat s minden mások felett az urbéri szabályszatra vonatkozótt tüztek ki tanácskozáss tárgyánál. A mult országgyűlés ital kiküldött bizottságok munkálkodásának beszüntetése miatt y reform munkálatok nem is voltak.

non foglalt helyet, kalpagját feltette s latin szövegű beszéddel a gyűlést megnyitotta. A trónbeszéd most sem új, a fejedelem iránti szokásos hódolatról a maradékok boldogságának eszközzéséről szólt az. Rhédei Ádám kincstárnok hasonló szellemben felelt s azután a biztostávozott.

Az ezt követő napon a kir. biztos fényes vendégséget adott a redoute teremben, hol két zenekar működése és ágyudörgések közt folytat a vidám köszöntők; este a város ki volt világítva, a színházban pedig d'izelődás, hol „Themistocles”-ben Laborfalvi Róza játszta a címszerepet.

Kormányzóválasztás.

A következő napokon a rendek a komoly tárgyalásokhoz fogtak.

Miután rendelkezéseket tettek a jegyzőkönyv iránt, mely mellett most már gyoisírók is alkalmaztattak; miután kiöntötték panaszaikat a hivatalosok nagy száma felett, tárgyalás alá vették a kir. előadások első pontját: a kormányzó választását. Decz. 2-ikán történt a szavazás szokás szerint 12 személyre a négy törvényesen bevett vallásból. A magos állásra a nemzet jobbait szemelte ki s ezért nem lesz érdektelen ama neveket közölnünk, melyek a fejedelemhez küldettek fel egy megerősítés végett: Katholikuskok: br. Jósika Sámuel, gr. Bánfi József, Barcsai János; refermatuskok: br. Kemény Ferencz, gr. Teleky József, Degenfeld Ottó; lutheranusok: Konrád András, Bedeus József, ifj. Bruckenthal József; unitariusok: Sala Mihály, Maurer Károly, Szentiványi Daniel. Legtöbb szavazatot br. Jósika Sámuel kapott.

A megerősítő leirat nem remélt örömmel lepte meg a hongyülést: az uralkodó kormányzóvá gróf

legyenek. A „Rumunul“ gozmpositái fölsem veszik, ha ilyen módon a kül ellenséges politika eszközeivé lesznek, ha Romania hitelét Európa előtt csökkentik; ők minden áron a zavargók mesterségét űzik, s nem gondolván meg, ha vajjon ártanak-e vagy használnak ezzel hazájuknak.

A napokban is egy arcátlan birt látánk a „Rumunul“-ban, melyet román ügynök Vacarescu szájába ad, a mi, ha igaz lett volna, képes leendett felforgatni azon mérsékelt és bölcs politikai egyetértést, melyet sikerült kormányunknak az orthodox Rosetti-Bretianu kormány bulgár bandái után sok fáradsággal helyreállítani. A „Rumunul“ lelki örömmel eltelve üdvözölte ügynökünknek állítólagos szavait, gondolván, hogy eljött az idő, midőn bűneit lemoshatja és jelezvén a neutralis politikát, a keleti ügyet, vagy mint a „Rumunul“ szokta nevezni a népek függetlenségének zászlóját ismét fölemelheti. Szerencsére ezen cifra és gondatlan szavakat egy román ügynök nem mondotta; egy idegen lapból halászták ki a „Rumunul“ szentjei ezt a hirt, hogy aztán mint valót nagy tüzzel üdvözölhessék. E czáfolatot, habár rövid kivonatban csak azért közlöm önnel, hogy láthassa, miszerint a vörösök minden alkalmat megragadnak arra, hogy keleten zavart idézzenek elő, s ezáltal képzelte birodalmukat a Tiszaig terjeszthessék.

Míg a haza sorsa, a mostani conservatív kormányférfiak kezében van letéve, addig bulgár bandákat nem fogunk látni, mint Rozetti Bietiano alatt láttunk, de azért önk ne feledjék soha a vörösök jelszavát: „Unirea tuturor Românilor“. Nem tudom mennyire szerelmese a magyar korona alatti románok az itteni állapotokba, de legkevésbé sem kétkedem, hogy szerelmese lennének az olyan canibálakkal való egyesülésre, kikről a belgrádi „Szamanatorul“ hetilap szóról szóra ezeket írja:

„A mi alispánaink szabályokkal vagdálnak a polgárok eleven húsai, kitérítik más-más módon torturálnak, e tények miatt a törvényszék előtt állanak; éjjelkor betörnek a házakba, rémületbe ejtve nőket, gyermekeket; tolvajok módjára verik és bántalmazzák a közhivatalnokokat, öreg 70 éves embereket.“

A dohánygyedáruság elleni izgatás napirenden van és különösen az idegen hivatalnokok czéltáblái a vörösök bosszújának. Az önk „Reform“ című pesti lapjának azon állítását, hogy Romániában a magyarok elleni gyűlölet dogma, oda kívánon módosítani, miszerint e gyűlöletben osztozik mindaz a ki el nem ismeri, hogy az omlási herezegés központja Mehádia volt, és hogy nem a Tisza Romániának természetes határa.

A zsidóknak Amerikába leendő kiköltözését illetőleg Rixotto amerikai consulnak hivatalos megtalálása folytán a kormány annyi könnyebbséget ajánlott, miszerint kész a vándoroknak az állam terhére ingyen utleveleket osztogatni. A lapok pártkülönbség nélkül üdvözlik ez eszmét, de különösen a vörösök égisz magasztalják azt a dicső közlarsásági kormányt, a melynek kebelében ilyen állammentő eszmék születnek.

Meredeti egy gondolat mégis az, a mitől a vörösök félnek.

Azt mondják ugyanis: „vigyázzunk, mert mi pénzünk az a zsidó csöcseléknek, melylyel ez Amerikába kívándorol. s onnan ismét visszajön mi hozzánk. Vigyázzunk, nehogy saját pénzünkkel segítsük arra, hogy minket rászédjenek. Az „Alliance israelite“ naponta újabb meg újabb felhívásokat kap az itteni lapoktól arra, hogy hordja el innen minél hamarabb a zsidókat. A legmérsékeltabb lapokban is ilyen elmékedéseket találunk: „Jól esik nekünk, hogy ez éberfülek habár később is megtalálják a módját, miként kelljen segíteni mind a zsidókon, mind azon országokon, a melyekben szerfelett elszaporodtak. Románia némely részében valamint Galácia és Lengyelországban, magok a zsidók is látták, hogy szerfelett elszaporodtak és hogy képtelenek azokban megélni.

Az emigráció egy hátulkibuvó ajtó azok számára, a kiknek számára itt nincs hely, vagy nem akarnak azon föltételek alatt élni, melyek alatt eddig éltek. A kaland és nyervágás más nemzeteknél is idézett elő kívándorlást. Európában s főleg a kis államokban, a milyen Romániában az idegenek és koloniák telepítése a nemzetiségekkel összeférhetetlen.

Ezen szempontból a zsidók kívándorlása felette üdvös mind rájuk, mind ezen európai kis országokra nézve. Ismétéljük tehát ama franczia közmondást: „Il vaut mieux tard, que jamais.“

Ön levelezője nem köt fényes reményeket ezen nagy lármával megkezdett zsidóemigrációhoz.

Az itteni kormánylap nem helyesli a magyar kormánynak azon eljárását, hogy a szerb hatóságokat a Belgrádba való zarándoklástól eltiltotta. Szerinte napjainkban a nemzetek közé nem kell chinai kőfalakat emelni.

Hanem erre önk is azt kérdehetné, hogy miért vala Románia is oly szűken képviselve Belgrádban?

A császárok berlini találkozósa a zsidó-ügyön kívül a lapoknak és a napi közbeszédeknek egyik legfontosabb tárgya.

Feltűnő azonban, hogy a vörösök lapjai tartózkodólag szólnak ezen tárgyhöz, s inkább csak az idegen lapok nézeteit közlik rövid kivonatokban. A

kormánylapok ellenben úgy üdvözlik, mint az európai általános béke előjeleit.

A galaczi „Gartistulu civicu“ című lag azt mondja, hogy a három császár találkozósa után Károly hercegnek is leendő találkozósa Besszarabiá városában Belgrádban. Vajjon mi leendő ennek a találkozásnak czélja, kéri az idézett lap.

A Romániában levő konzulságokat és korlát-nokságokat és azok között az osztrák-magyar is ostrom alá fogták a vörösök. A francia konzulság ellen nincs semmi kifogásuk, de annál több egy szomszéd államé ellen. Azonban régi nótá ez és még sok víz fog lefolyni a Dimboviczán míg a konzulági ügyet tisztára fogják mosni.

BELFÖLD.

M.-Vásárhely, 1872. augusztus 23-án.

Jogtudor Soos Kálmán és az ő tanítványa Lázár Ádám.

Még éber emlékünken van belügyminiszter ur által vizsgálat folyamán constalt azon tény, hogy városunkban a jogtudor Soos Kálmán elnökelete alatt működött összeiró küldöttség jegyzőkönyveit utólag önkényesen megváltoztatta. Az eredményt is ismerjük: a városi képviselő testület visszavonta bizalmát, visszavette mandatumát a jegyzőkönyv változtatóktól.

Azt hittük, hogy az ezzel ily nemű eljárások befejezve lettek s imé egy még flagránsabb esetről kell értesítést tennünk.

A f. év július 29-én tartott communisági gyűlés, ujraalakítván a több tagjának kilépése és elmozdítása által meggyérült középponti választmányt, hogy az ezen gyűlésről vezetett jegyzőkönyv belügyminiszter urhoz haladéktalanul felterjeszhető legyen, annak hitelesítése végett, egy három tagu bizottságot küldött ki, egyik tagot Lázár Ádám személyében.

Harmadnapra a jegyzőkönyv elkészülvén, városi főjegyző a hitelesítő biztosokat a városházához kérti délelőtti 11 órára. A biztosok ketteje megjelent, Lázár Ádám ur nem.

Rövid várakozás után a két jelenlevő tag felolvastatja a jegyzőkönyvet s azt csekély módosítás-sal helyesnek találván, rávezeti a hitelesítési clausulát, datumot és sajátkezűleg aláírja.

Nem csekély meglepetés mutatkozott azonban a communiság mai ülésében, midőn az említett jegyzőkönyv felolvasatván, több tag a jegyzőkönyv egyik pontjának nem csak fogalmazásával, de tartalmával is egyet nem érthetett.

A jelenlevő egyik hitelesítő tag megtekinti a jegyzőkönyvet s azonnal felismeri, hogy a már bizottságilag hitelesített jegyzőkönyvben, a megváltoztított hitelesítés után, a való tényt elferdítő correctio tétel, részben Lázár Ádám saját keze írásával.

A communiság azonnal elrendelte, hogy a corrigált pont a mai ülés jegyzőkönyvében valódi értelmére redukáltassék.

Ez a tényállás.

Nézettünk szerint, midőn egy communiság jegyzőkönyvének hitelesítésére három tagját kiküldi, s a biztosok közt a szövegezésre nézve ellennéket merülnek fel, azon nézet jut érvényre, mely mellett két tag áll — a harmadiknak jogában maradván — kisebbségi véleményének a communiság bekövetkezendő ülésében érvényt szerezni — ha tud.

De hogy a két tag által megállapított és már hitelesített jegyzőkönyvet a harmadik tag egyedül utólag önkényesen megváltoztassa és megváltoztassa úgy, hogy a communiság maga ezen változtatást helyben nem hagyja — ez úgy hisszük, hogy a meg nem engedett cselekmények közé tartozik.

És szabad-e bárkinek is — még magának Lázár Ádám urnak is — egy két tag által bizottságilag hitelesített és aláírt jegyzőkönyvben az aláírók tudta és beleegyezése nélkül változtatásokat tenni s ez által előidézni azt, hogy két hivatalos kiküldetésben működött egyén sajátkezü névalírásai oly mondetok alá kerüljenek, melyeket ők soha alá nem irtak és soha alá nem is irtak volna.

Valóban megdöbbentő esemény, midőn egy hites ügyvéd, egy volt országgyűlési képviselő, ki magának városunkban vezérszerepet akar tulajdonítani, ily eljárásnak példáját mutatja fel, melynek egyetlen érdeme az, hogy ezáltal tul tett mesterén a tanítvány.

K. K.

Magyar-Ujfalu, aug. 22. 1872.

Gyarmathy Mózsá kolozsmegyei szolgabíró urnak, hivatalos eljárása ellen, a „Kelet“ 176-dik számában felszólaltam volt. O erre: ugyan csak a „Kelet“ 183-dik számában válaszolt. Ezen válasz előtttem igen tréfásnak tetszik; mert lényegében mind elismeri felszólalásom pontjait, s mindazonáltal csattanós szavakkal — például „roszakarát, elferdítés, ráfogás, s a t. — engem megczafolni, az olvasó közönség előtt pedig magát tisztára mosni kívánja.

A szolgabíró ur elismeri, hogy az 5 községi jegyzőt 945. szolgabírói sz. a. elbocsátotta. E szerint tehát igazat irtam, hogy 5 jegyzőt időközben, kenyerétől megfosztott.

A szolgabíró ur elismeri azt is, hogy „ugyanazon szám alatt az esetről, mind az elmozdított

jegyző urak, mind községeik annak rendje szerint értesítették.“ E szerint itt is igazat irtam, hogy „a jegyzők és községek, előre értesítve nem voltak;“ mert csak is az elbocsátás foglalta magában az értesítést.

Itt a szolgabíró urnak két szavát megjegyzésre méltónak találok, t. i. az „esetről“ és „annak rendje“ szerint. Tehát a szolgabíró ur maga is „esetnek“ nevezi a jegyzők elcsapását; ez igazán az is volt 5 családos nyára nézve, kivált ily szűk időben. A törvényellenes és utólagos értesítést pedig, úgy hiszi: hogy „annak rendje szerint történt.“

A szolgabíró ur hivatkozik valami alispáni számra is; miszerint „az ő felterjesztése következtében, a tekintetes alispán ur rendelete folytán járt el.“ Lám: most már, midőn a nyilvánosság előtt áll ez ügy, az alispán ur hátával akarja magát fedezni; pedig ha felterjesztést nem teszen volna, akkor az idézett rendelet nem keletkezett volna.

— Azt hiszem különben, hogy ha még egy ily színű felterjesztés tételnek: a tek. alispán ur kétszer is meggondolkoznék, a mig nevét egyszer aláírta. Mert mit gondol szolgabíró ur: ha az országban, minden szolgabírónak kedve kerekednék 5 — 5 jegyzőt egyszerre elbocsátani; akkor hány ember maradna kenyér nélkül? Az államnak pedig semmiként sem áll érdekében polgárait kenyér nélkül hagyni: kivált e communista irányú időben.

De még „fennálló törvényt“ is emleget szolgabíró ur: miszerint a törvény értelmében mozdította el a jegyzőket, és helyökre új jegyzőket nevezett ki. — Ugyan kérem szépen, hol létezik ezen törvény?

— Mert tudtommal: a jegyző községi hivatalnok, ezt a község választja és fizeti; tehát, az általam ismert törvény és gyakorlat szerint a jegyzőt, a szolgabíró, vagy más, alapos ok nélkül el nem mozdíthatja, és helyét kinevezés útján be nem töltheti.

Szolgabíró ur azt is elismeri, hogy „Tamásfalvára jegyzőnek, csakugyan a sógorát nevezte ki.“ Hanem persze — a mint írja — csak is a „történet“ hozta magával.

Azt állítja szolgabíró ur, hogy a községek megnyugvásával változtatta meg a jegyzőket. Már pedig ezen állítása sem fogadható el; mert az ember természetben fekszik, hogy az erőszakot nem örömet tűri, aztán melyik értelmes község fogadja a törvényellenes eljárást megnyugvással? az értetlen községet pedig a szolgabíró kötelessége felvilágosítani és vezetni.

Szolgabíró ur, ezen elbocsátott jegyző urakat, „nagyiszéri hanyagoknak, hivatal képteleneknek és kevés kivétellel, az önmegfeledezéig vitt iszákosoknak“ nyilvánítja. Az igazán feltűnő, mert nem régen még szolgabíró ur is — mint községi jegyző — ezekkel czimborált, ezekkel élt, és ezekkel egy széklet ült; s mostan még sem átalja, volt ügytársait, a nyilvánosság terén ennyire becsmérteni. — Hiszen eddig is voltak jegyzői teendőik; eddig is voltak szolgabírák, ha úgy volna, lehetetlen, hogy oly sok éven keresztül, megtartották volna őket hivatalukban.

A szolgabíró ur dicsérei sógorát; jól teszi; én nem dicsérhetem, mert nem ösmerem.

A szolgabíró azt mondja, hogy „az irnok, nem volt Tamásfalván;“ tehát ki volt, ki vezette be az új jegyzőt a községbe? mert még barmainkat is bemutatjuk a pásztornak.

A szolgabíró ur — mint írta — „az igazság érdekében választott.“ Nő a kinek ily fogalma van az igazságról és törvényről; lehet képzelni, milyen lehet igazság kiszolgáltatása is.

Méltán megvárhatni egy szolgabírótól, hogy erősebb érvekkel alaposabb okokkal, és több következetességgel lépjen fel a nyilvánosság terén; mert oly választ; az elcsapott és lebecsürelt jegyző urak bár melyike is irt volna.

Még arról akarom meggyőzni a szolgabíró urat, hogy nincs okom irányában sem rossz akaratra és elferdítésre, sem ráfogásra, mert én határozott jobboldali. É s teljesen független ember vagyok a szolgabíró urat is — ha jól emlékszem — csak egy párszori látásból ismerem. De igen is okom van törvényeinket, mint ennek egyik öre védelmezni, mert ha a tisztviselő is, kinek különben jó példával kellene előhaladni, felülemelkedni kíván a törvényen, akkor bukva van a nép előtt is a törvénytisztelet. Fájdalom: akad tisztviselő, ki bármily kisike is, azt hiszi: hogy a nép van érette, nem pedig ő a népért.

Egy jobboldali.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten aug. 28. 10 ó. p. d. e.
Erkezett 28. 10 ó. 55 p. d. e.

A ministerek készek a trónszéddel s tegnap reggel Bécsből visszaérkeztek.

Deák Ferencznel tegnap nagy értekezlet tartatott.

Királyunk 30-án Pozsonyba jó a honvédsereg megvizsgálására, 31-én Gödöllőre jó, elsején pedig Budán lesz, s itt időzik 4-kéig.

Az országgyűlés 3-án tartja első ülését, megválasztja ideiglenesen elnökségét. Az ünnepélyes megnyitás 4-dikén lesz. Pártok 1-jén megkezdik a konferenciák tartását.

A berlini találkozás idején az egész diplomatiail testület teljes számmal jelen lesz.

Belgrádban az orosz követ tiszteletére tegnapelőtt nagy demonstrációk voltak.

A spanyol kormány a képviselőválasztásokban kétharmad többséggel győzött.

Felad. Pesten, aug. 28. 10 ó. 40 p. d. e.
Erkezett 28. 11 ó. 30 p. d. e.

A mai hivatalos lap gr. Péchy Manóhoz intézett királyi kéziratot közöl, melyben a király kitűnő szolgálataiért köszönetet kifejezi s egyszersmind utasítja, hogy királyi biztosai működését szeptember végéig befejezze.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, auguszt. 28.

— Dieső-Szt.-Mártonból, aug. 26-ról kaptuk e tudósítást: Küküllőmegye alsó választókerületében Tisza Lajos közlekedési minister minden nemzetiségi választók tömeges és lelkesült részvételével egyhangulag képviselőnek választott meg.

— Vilmos császár gr. Lehndorf hadsegédét küldé Ischlbe, bocsánatot kérni a királynétól, hogy ezuttal lábfájása miatt Ischlbe nem mehetett, s egyenesen Berlinbe utazik.

— A vallás- és közoktatási m. kir. minister a képzőművészetek segélyezésére 1872 évre megszavazott javadalom rovására, a már korábban tett megrendeléseken tul, Madarász Viktort az általa készített „Bethlen Gábor tudósai körében“ ábrázoló pályadíjas vázlatnak 3000 frt tiszteletdíj mellett nagyban kivételével bizta meg; Ligethi Antal és Wagner Sándornál Visegrád történelmi tájképet, figurális részét egy lengyel követségnékné Nagy Lajos király általi fogadtatása képezendi, 3000 frt tiszteletdíj biztosítása mellett; továbbá Haan Antalnál Rafael „Athenei iskolájának“ a m. nemz. muzeum számára nagyban másolását, 3000 frtnyi tiszteletdíj mellett; Brodszki Sándornál „Szigliget tájképe“ tájképet 1200 frt tiszteletdíj mellett; Kovács Mihálynál „Ipolyi Árnold beszercebányai püspök“ arcképet az Ipolyi képtár számára 600 frt tiszteletdíj mellett; végre Iszós Miklós szobrásznál „Szalay László magyar történetíró“ és Engel József szobrásznál „Révay Miklós magyar nyelvész“ márvány mellszobrárt megrendelvén, egyuttal az országos képzőművészeti tanács javaslatára Valentini János és Somogyi János festőknek egyenkint 500 frtot; Ebner Lajos és Richter Zsigmond festőknek külön külön 400 frt; Hegedűs István, Deutsch Ignác, Aggházy Gyula, Badicz Ottó és Mratzmann Ede festőknek, s Oláh György szobrásznak egyenkint 300 frt ösztöndíjt, végre Mezey József világítalan festőnek 300 frt segélyt engedélyezett.

— A „M. Polgár“ szokott hangján mai számában szives meglátadásában részesíti a „Kelet“et A reánk szort megtisztelő kifejezésekre nincs szavunk, csupán a lapunk által falemlyített tények érdekében szólunk. Két ügyet igazítottak el Pesten a város küldöttei a katonai kórház és a fogyasztási adó ügyét, a harmadik elintézésére nézve biztos ígéretet kaptak. Az elsőre nézve azt mondja a leirat, hogy a miniszterium korábban is értesülve volt a város ilyenmü terheltségéről s később (megjegyzendő, a követség hazaérkezése után jött a leirat) azt jelenti ki, hogy „az állam kincstár részéről leendő viselése tárgyában megkivántató előintézkedést már megtette s a rövid időn kikerülendő eredményhez képest az illető összeg lefizetését elrendeli.“ A „Polgár“ ebből ezt következteti: „Ha semmi követséget sem küld is a város, miután az ország költsége előirányzatában már előbb fel lőm véve a kóroda szállásbörök többletének az állam kincstár általi bordonzása az eredmény így is ugyi is csak az lett volna.“ Hogy vehette volna fel a kormány az összeget a költség előirányzatába, midőn még azt sem tudja, mennyi az, hisz a leiratban mondja a miniszterium, hogy „a rövid időn kikerülendő eredményhez képest“ rendeli (ezután) az összeg lefizetését? A kormány igaz, hogy tudomással birt e bajról, de ez nem azt teszi, hogy segített is rajta, hisz „zaklatta e tárgyat fenlevő Ruetska atyánkfia is egész nyáron, miért történt, hogy csak is a követség közbenjárására igazítottatott el? — A másodikra nézve azt mondja a „Polgár,“ hogy a miniszter az 1870 két havára eső adót „nem a küldöttek frakkos megjelése miatt“ engedte el, hanem azért, mivel a kir. pénzügyigazgatóság a várost, arról, hogy a népszámlálás folytán az 1-ső osztályba emeltetett csak is 1870 július végén értesíté. „Ki nem látja át, hogy ez nem az elengedésnek, hanem annak indoklása, hogy a miniszter miért csak két óra engedte el az adót? A „Polgár,“ beismeri, hogy a tanács e

KÖZGAZDASÁG.

A borkészítésről és borkezelésről.

Hazánk egyik kiváló termékét a bor képezi.

Oly mennyiségben mint nálunk, alig termeltetik az egyetlen európai országban is. Minőség tekintetében is alig eshetnek kifogás alá boraink. De meg kell vallanunk, hogy a kezelés korántsem érte még el nálunk a tökély azon fokát, melyen az más országokban, például Franciaországban áll, s innen van, hogy legjobb boraink sem állhatják ki a külföld piacának a külföldi borok ellenében a versenyt, s részben csak a belfogyasztásra vannak szorítva. A tokaji, villányi, ménesi, érmelléki borok világszerte ismertek ugyan de még sem oly keresettek, mint más európai országok borai, melyek pedig minőségben mind alatta állanak a mai borainknak. Sok részben nem magunk vagyunk ugyan okai e kedvezőtlen helyzetnek. Politikai viszonyainknak, csak közelmultban is olyanok voltak, hogy a kedvet is, a lehetőséget is elvették bortermesztőinktől: borainkat az európai piacokkal megismertetni, és ott azoknak kelendőseget szerezni. De ez nem úgy van ma már. Önálló, s az európai népek által jól ismert nemzet lettünk. Nyitva az ut: termékeinkkel felkeresni a világ piacait. Kormányunk elég gondot fordít arra, hogy termékeink értékesítését lehetővé tegye. Csak magunktól függ, hogy ez oly jövedelmiforrást nyissunk meg és használjuk fel, melyből milliók és milliók ösztönöznek be országunkba.

Örömmel üdvözlünk azért minden törekvést, mely boraink, borkészítésünk és kezelésünk tökéletesítését, s ez által adóképeségünk emelését tűzte ki célul. Az e szakba vágó munkák, melyek az eljárást tudományos alapon, és készséggel, s gyakorlati tapasztalattal adják elő, kétszeresen fontosak ránk nézve. Ki kell azonban mondanunk, hogy ily munkák mindaddig a ritkaságok közé tartoznak irodalmunkban. És ez okon csak örömmel fogadhatjuk, ha egyes kitűnő szakemberek által látjuk e téren is irodalmunk gazdagodását. Ily minden tekintetben kiváló munka küldött be hozzánk legközelebb, a fentírt cím alatt, s mi kötelességünknek tartjuk azt, közérdek szempontjából is, bővebben ismertetni. A 300 lapnál többre terjedő munkát szerzője régóta foglalkozik a borkészítés és kezelés tökéletesítésével a gyakorlati terén, s e mellett tudományosan képzett szakemberrel is bír. Munkája, teljesen megfelelőleg címének, tisztán tárgyára szorítkozik, s bár a külföld jelesebb termékeit veszi mintául, a hazai viszonyokat soha sem téveszti szem elől. Alkalmilag vissza fogunk még térni e munkára. Most megelégszünk azzal, hogy olvasóink s különösen az érdekeltek figyelmébe ajánljuk, s a mennyire lapunk szűktere engedi, rövid mutatóval közöljünk belőle.

A „borkészítésről és kezelésről” című munka szerzője Parray Gábor, (a mű megjelölés második kiadásban most a napokban, Pesten Bartalis nyomdájában. Kapható szerzőnél a Belezna-kerti lakásán 1 frtjával) tudományos alapra vitatja tárgyát, de egyszerűen érthető, mely mindenki előtt könnyen érthető. E kitűnő sajtószámnak tulajdoníthatni, hogy az, dr. Encs Ferenc által is tankönyvül elfogadtatott s mint célszerű használtatik. Parray Gábor a „Nyúlós bor” származásáról és orvoslásáról következőleg ír:

A bor nyúlósága a felhasználható siker kiválásától, és a boros folyadékkal keveredéstől van. A siker kiválása rendszeren esereny hiány miatt van; mért édes és kővér agyag földben termelt borok, hamarabb nyúlósodnak, mint silány borok, vagy olyanok, melyek egyidejű csutkákkal együtt érjedtek, a csutkákból felosztott csereny által a siker kiválasztatik és leülepedik. Felakadt erjedés után is hamar bekövetkezik e baj, sőt az erjedést is gátolja a felesleg siker. Hogy nem az élesztős sűrű felemelkedéstől származik e betegség, mutatja azon gyakori eset, hogy lefejtés után is gyakran bekövetkezik a nyúlóság. Ha bor meleg helyen tartatik, vagy a pince felmelegszik, tisztaságát elveszti, bágyadt lesz, fonaként nyulik, természetes folyékonyasága helyett vastag, olajforma testű lesz, nem gyöngyözik, és az egész tömeg elveszti átlátszóságát, akkor elegendő biztos jel van, a felhasználó siker kiválására, vagy a bor nyúlóságára.

„A siker kiválása, mint minden zavarodás is történik: 1. A borsavany elillanása után, mely a hamany vagy földrészekkel egyesülve kiválik. 2. A szesz elpárolgása után, mely a bor életes elevevességét, és folyékonyaságát fentartotta. Meleg pince az erjedés bekövetkezésekor, és tökéletlenül végzett első zajos erjedés, zajlásba hozzák a sikert, és ez előlmi az egész folyadékban leginkább akkor, mikor már a részek alakulása és vegyi összeköttetései bevégeződtek.

„A bor nyúlóságának legbiztosabb orvoslása, lefejtés közben erős kengőzővel, lehetőleg megmetszése (mükifejzés a bor erős összekeveréséhez); hideg pinczébe helyezés, jéggel hűtés, borszesz adalék stb. a rendes gyógyszerek. A csereny is főszerepet játszik e betegség orvoslásánál.

Ily módonban és nyelven ismertetni szerző a borkészítés kezelés módját, és e bor egyes betegségeit, s annak orvoslását. A bortermeléssel foglalkozók bizonyosan örömet vesznek e munka megjelenését, és benne jó utmutatóra találhatnak. („Korunk.”)

Kimutatása

az erdélyi muzeum-egylet pénztára bevételeinek és kiadásainak 1871 januárius 1-jétől december 31-keig.

Megnevezés	Közhitelezési papír	Magánkötelezettség és pénzügyi letét		Készpénz	
		frt.	kr.	frt.	kr.
Bevételek.					
Pénztármarad. 1870-ről	76415	650	128507	04	2800 63 1/2
Bégyült tőke és visszafizetett kölcsön	22281	—	12740	—	4600 —
Berde alapítvány tőkésített kamata	—	43	8	—	—
Kamatok	—	—	—	63	11368 96
Részvényilletékek	—	—	—	—	1206 —
Rendkívüli bevételek	—	—	—	—	385 07
Visszafejtett előleg	—	—	—	—	395 —
Bevételek összege	98696	650	141255	47	20755 66 1/2
Kiadások.					
Befizetett tőkékért	—	—	25919	75	—
Kiadott kölcsön	10500	—	—	—	—
Tőkésítés	—	—	—	—	2140 —
„ a Berde-alapít.	—	—	—	—	4 88
Igazgatás, kezelés	—	—	—	—	315 89
Béruházas	—	—	—	—	594 47
Rendszerezések	—	—	—	—	9600 83 1/2
Gyűjtemények gyarapítás	—	—	—	—	4832 54 1/2
Kiadványok és más nyomtatványok	—	—	—	—	468 13
Épületfenntartás	—	—	—	—	146 85
Kertművelés, adó	—	—	—	—	277 23
Kiadott előleg	—	—	—	—	445 —
Rendkívüli	—	—	—	—	144 19
Kiadások összege	10500	—	25919	75	19240 01 1/2
Pénztármarad. 1871. dec. 31.	88196	650	115335	72	1515 64 1/2
Részletek.					
Nemz. köles. kötvény n. 300 frt.	315	—	—	—	—
Földteherm. 83220	87381	—	—	—	—
M. földhitelint. záloglev. 500	—	—	—	—	—
Kiadott kölcsönről szóló magánkötelezettség	—	650	91030	25	—
Berde alapítvány	—	—	70	96	—
Alapítv. magánkötel. jö.	—	—	15620	—	—
„ kétéves és veszendő	—	—	8519	51	—
Ideig. tőkésít. részv.-ill.	—	—	95	—	—
Készpénz	—	—	—	91	1515
Összeg mint fent.	88196	650	115335	72	1515 64 1/2

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyiltér.)*

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. augusztus 1-sőtől: arleszállítással.

Kolozsvár, Szamosujvár és Deés között.

Kolozsvárról indul a gyorskocsi Szamosujvár és Deésre naponta délután 3 órakor, Deésről Kolozsvárra naponta délután 1 órakor. 1 hely ára Kolozsvárról Szamosujvárig első és közbe-első coupeba 2 frt 30 kr. a hátulsó coupeba és a bakkon 1 frt 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első és közbe-első coupe 3 frt — hátulsó coupe és a bakkon 2 frt 50 kr.

Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. Első hely 4 frt hátulsó 3 frt 50 kr. Tordáig vagy vissza 2 frt.

Minden utas 30 font szabad poggyászt vihet magával.

Kibédi Biasini Domokos.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry

Londonból.

Mióta ő szentsége a pápa az izletes Revalesciére du Barry használatát folytatta szerencsén ismét helyreállított és több orvos és kórház annak hatását elismerte, senki sem kételkedhet e becses gyógytáplálék erejében, s a következő betegségeket említi fel, melyeket e gyógyszer alkalmazása költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, léghólyag-, hólyag- és vesebetegségeket, asztmát, köhögést, emésztéshetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, vérsírt, vizkört, lázat, szédülést, vértelenséget, szédülést, rosszullást, hányást, meg a terheséget, a diabetet, melákiót, elsoványodást, csúzt, közhégyet, sápkort. Kivonat 72,000 bizonyítványból, oly esetekben, melyek minden gyógyszernek ellenállottak.

72,814. számú bizonyítvány

Dover, 1860, dec. 20.-kán. 24 éves koromban hagytam oda az egyemet — szót-roncsolt egészséggel, sem enni sem inni nem voltam képes, borszasztó fájdalom és hányás nélkül, folytonosan álmatlan éjjel a testet és lelket elbágyasztották és két év orvosi kúra Londonban annyira rosszbibbotta állapotomat, hogy esontvázzá szaván össze alig nyomtam 100 fontot, minden tagomban reskettem és alig bírtam lábamon megállni. Már felhagytam minden reménnyel, midőn megismerkedtem Du Barry Revalesciérejével, és e megfizethetetlen szer gyógyszerem 60 nap alatt helyreállította, mely idő alatt a Revalesciére folytonos alkalmazása mellett 23 egyegyed fontot nyertem izomban és idegben. Szerencsém hihetetlenek voltak, hála és becses gyógytáplálék iránt végtelenül.

Spenser Péter.

St. Romain des Isles, 1862, nov. 27. Az ének hála! Du Barry Revalesciéreje 18 évi kinomat mell- és gyomorfájdalmakkal és éjjeli izadásokkal, fülzúgással és általános gyengeséggel — eloszlatta és nekem az egészségnek pótolhatlan kincsét visszaadta.

Comparat J.

72,418. számú bizonyítvány

Obergerig, Bautzen mellett (Szászország) 1869 jan. 17.-kán. Hosszabb idő óta szenvedtem borszasztó lélegzési fájdalommal, melyek ellen sok helyütt kerestem, de sehol sem találtam segélyt. Mely hála! elismerem, az ön jeles Revalesciéreje hatásait; tiszteltet!

Masling Ernő.

Táplálékban lévén mint a hus, a Revalesciére felnőttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszerereken. Badoszeleneczkében fél fontos 1. 50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt. 12 fontos 20 frt. 24 fontos 36 frt. Revalesciére chokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társaiál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Linzbach, Haselmayr, Prágában: Fürst, J. Brünner, Eder F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brüll F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérváron: Di-halla Györgynél, Vághelyen: Conlegrer Ignácznál, Csernovitzban: Schnirch Ignácznál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrában: irlgalmasok gyógyszeráránban, azonkívül a bécsi hadi postai utalvány vagy utánvétel mellett szétküldi.

*) E rovat alatt Közlöttekért csupán a sajtóhatóság rányában vállal felelősséget

árgyban irt, kérelmezett, ha mindez megvolt, újra kérdjük, miért történt az elengedés csak a követség közbenjárása folytán, ha az épen semmit sem tett? Így indokolja a „Polgár” a követség „kéjtuzását” Jól teszi mocskolja be a városnak önválasztotta képviselő testületét; irtson ki minden bizalmat a kormány közgei iránt; turja fel az állami lét minden alapját, mert már ugy sincs intézmény, eszmé és név, miért e sokat szenvedett nemzet egy szivből lelkesülne; hadd folytassa munkáját, most 20 — 30 halottal történt a választás, jövőre ki tudja hány lesz? Még eljöhét iz idő midőn a „Polgár” is sirni fog, ha látja, hogy ég feje felett a ház.

— A vallás és közoktatási miniszterium jövő évi költségvetéséhez igen terjedelmes s több melléklettel ellátott indokolat készit, mely a miniszterium egész öt évi működésének eredményeit csoportosítani és ismertetni fogja. A mellékletek a miniszterium kebelében levő egyes bizottmányok és osztályok tevékenységére vonatkoznak. Lesz például „Magyarország műemlékei” czimvel egy kimutatás, mely a Magyarországon és Erdélyben található műemlékek lajstromát foglalja magában. E lajstrom a mennyire az idő rövidsége engedte, lehetőleg pontosan készült s minden emléknél meg lesz nevezve annak minősége, valamint a hely, a hol található. Kezdetben térképet is akartak mellékelni a kimutatáshoz, de a graphikai rajz elkészítése hosszabb időt igényelvén, annak kivételét egyelőre elhalasztották.

— A vallás és közoktatási m. kir. miniszter megengedte, hogy Corzán Á. G. „Elemi síkmértan” és „Mértani példatár” czimű, továbbá Fehér István „Kísérleti természettan” czimű munkája középtanodákban tankönyvül használtassék.

— A kir. igazságügyminiszter a hátszegi járásbíróshoz írnokká Vinogradsky Antal pulyi járásbírósi díjakot nevezte ki.

— Széchenyi István szobrának mintája végre elkészült Engel József műtermében. Hir szerint sikerültebb, mint az eddigi s most csupán a mez ellen tehető némi kifogás, min azonban segíti lehet. Engel bevégezte már Mátyás király és Mária Terézia mellszobrát is, és egy Éva szobrot is készített, mely sikerültnek mondható.

— Az erd. muzeumegylet holnap d. u. 5-órakor tartandó tudományos felolvasására ujjalag felhívjuk a tudománybarátok és általán minden érdeklődő figyelmét. A felolvasás tárgyát a dr. Szabó József feletti emlékbeszéd fogja képezni, melyet a tudomány e felkent bajnoka felett, barátja Finály Henrik mond.

— A művész-világot bizonyára érdekelni fogja egy földművelőnek május hóban Aspra körül tett felfedezése. Ez a birtokán levő romokat bolygatván egy művészi márványlépcsőre bukkant, melyet szétrombolt, s midőn tovább áskált egy övig meztelen, azon alul talpig redős öltönybe takart női szobrot talált; mely műértők szemléje szerint nem más mint a híres arles-i Venus. A legfinomabb görög márványból készült, s a párisi muzeumban e cím alatt őrzött szoborral utolsó vonásig megegyez, s alaposan következtetik, hogy az ennek a másolata. A felirat 133 évet K. u. tüntet elő.

— Derssin lovardáját folyton szép számmal látogatja a közönség. Nagyobb változatosság, kevesebb bakas és több csoportos jelenet jövőre is sok látogatót fog vonzani.

— Necrolog. Szász Ádám, városi házi pénztárnok és gyermekei szomorú szívvel tudatják, hogy szeretett jó leány és testvérük Szász Teréz, élte 12-ik évében, folyó hó 26-án végezte be hosszas szív baj után, ifjú, örömtelen életét.

— Az Egyesült-Államokban 1870-ben 141,629 különféle iskolában 93,929 tanár és 127,713 tanítónő foglalkozott 3,621,996 fi- és 3,487,942 leánygyermek oktatásával. Ez iskolák bevétele összesen 95,402,726 dollárt tett. Az iskolák közül 125,059 nyilvános, 2545 klasszikai és tehnikai, 14,025 pedig vegyes. A nyilvános iskolákban 183,138 a klasszikai és tehnikai iskolákban pedig 12,764 tanár foglalkozott. A növendékek száma ez utóbbi tanodákban 245,190, a nyilvános iskolákban pedig 6,228,060 volt.

— Bandi pap, kiről, mióta Budán vendégszerepelni megszűnt, jóformán elhallgatott a fővárosi kronika.—hát bizony csak elhatározta magát, hogy Thalia papjából újra lelkésze lesz régi híveinek Kunágotán. Marosvásárhelyi vendégszereplése után ugyanis híveinek kérelmére előbb Kunágotán járt, hol leírhatatlan lelkesedéssel fogadták mindazok, kik a protestáns egyházba tértek át; közvetlen erre pedig Debreczenbe rándult, hol ismét a superintendens részéről talált meleg fogadtatásra. A napokban fog a kath. egyházból Budán ki-, s azután a reformátusba áttérni Debreczenben; hol majd a ref. istentisztelet ágai-ban fogja magát gyakorolni. Aztán ismét az előbbi kerékgyárgásban lesz minden.— Mindezek előtt azonban, mint a „Gy. P.” hallja, a budai szinpad deszkáin háromszor még újból fel fog lépni: a „Két pisztoly”-ban, továbbá a Pereinó jutalomjátéka alkalmával a jutalmazandó iránti szivességből, Angyal Bandi”-ban s végre a „Szép juhász”-ban.

— A rakoviczai fölkelés ügyében a végtárgyalás szeptember 13-án leend a zágrábi megyei törvényszék előtt. A törvényszék elnöke Schmied, táblai úlnok. A fölkelés indokálói eddigleg csak Mata-sics, a „Hervetaska” szerkesztője van elfogva.

— Tűzvészek. Daczára az országszerte uralkodó esőzéseknek, a tüzesetek napirenden vannak Fájdalom igen gyakran 10—20 gazda s több egy-

szerre esik áldozatul, az egyes apróbb tüzesetek számtalanok. Az emberek gondatlansága cséplés körül, istállóban pipázással stb. megfoghatlan, s aztán a vigyázatlannal együtt többnyire a gondos, szemes gazdák is, sokszor egy félalu áldozatul esik. Számtalan esetek közül megemlítiük Héviz, Szt.-Márton, Léczfalva, Tatrang, Rabó, Váshárhely, Homorod, Barczánfalva, Retteg, Ajta, Rűcs, Ákos, Monostor, Taploca, Szt.-Miklós, Széplak, Burjános, Hollak, Augyalos, stb. helységek, hol kisebb-nagyobb tűzek pusztítottak.

— A sz. pétervári nemzetközi statisztikai kongresszus aug. 22-én nyílt meg. Semenow elnök üdvözlő a világ minden részéből összegyűlt küldötteket. Magyarországot következők képviselik: Baer bank-hivatalnok, Havas Sándor belügyminiszteri tanácsos. Keleti Károly, a statisztikai osztály főnöke; Kőrösi József, a pestvárosi stat. oszt. főnöke; Pompéry János, Hunfalvy János akadémiai tagok, és Markovich zágrábi tanár.

— Az erdélyi rom. kath. gimnáziumok mellett fennálló növeldeken az 1871/2-ik tanévben 227 gimnáziumi tanuló élelmezettett; a reájok fordított évi költség 23,148 ftot tesz. — A növeldeken kívül levő ösztöndíjasok száma: 30.

— Kitüntetések ajándék. A szerb fejedelemnek nagykorúsítása ünnepére a sabácsi kerület lakói 12 akó 20 éves ó szilvioriumot adtak hódolatuk elöl. A diszhordón alkalmi feliratok olvashatók.

— Az egri érsek és az érseki káptalan az Egerben állomásozó seregred legénysége számára a király ő Felsége születésnapján 600 forintot adomá nyoztak.

— Öngyilkosság. E hó 21-én hat óra tájban egy pesti egyfogatu bérkocsin egy öreg ur érkezett egy az ugynevezett sorokszári határcsárdába, itt aztán kiszállt. A kocsi kifizette és a Duna felé indult. A vendégloben ezen különös séta senki figyelmét sem költötte fel: néhány perc múlva azonban egy a Duna partján játszó gyermek a kocsmába futva, lelkendezve beszéli el, hogy az ismeretlen öreg ur a Dunába ugrott. A kocsmáros és vendégei rögtön kisiettek az öngyilkos megmentésére, de már késő volt, csak hulláját foghatták ki. A nála talált leveőlől kitűnik, hogy a szerencsétlen senki más nem volt, mint Pesten a régi jó időkben nagyon keresett Erényi Antal, pestv. nyug. sebész. Az öngyilkos kit régi nevén (Losteiner) inkább ismernek, kolozsvári születésű, 75 éves agg volt s utóbbi időben sokat betegeskedett, minek következtében egészen elgyengült. Ebben keresik az öngyilkosság okát is. Temetése másnap délután volt József utca 18-iki szám alatti szállásáról.—A napokban este pedig a lánchid-ról ugrott le egy tisztességesen öltözött férfi a Dunába s oda veszett.

— Szerencsés játékos. Egy somogy megyei birtokos, ki Homburgban nagyon ismeretes a játé-asztal körül, nem rég minden pénzét elvesztette. A játé-bank, mint ismert jó firmának a biztos „passagier”-nek kölcsönzött, de csakhamar ez is eluszott. A játékos most a vendéglobstól kért jelentéktelen összeget s harmadszor próbált szerencsét, és — rövid idő alatt 230,000 frank hevert előtte. A szerencsés játékos arra pénzt szépen bepakolta s a legközelebbi vonattal haza jött s azt mondja, hogy Homburg nem látja őt többé.

— A kölni dom új harangjának öntéséről — A harangöntés körül újabb időben felmerült leg-érdekesebb, mindennek felett pedig legnehezebb feladatok egyike a kölni dom számára tervezett új, nagyszerű — az ugy nevezett császár harang öntése, mely f. évi június 26-án árlejtés után volt biztosítandó. — Ez óriási harang anyagául azon 22 darab francia bronzgyáru fog szolgálni, melyet a közelebbi porosz francia háboru alkalmával császári vodnőke „hódított el”, s melyek Kölnbe már meg is érkeztek. — Az öntendő harang méretei rendkívüliek, alsó átmérője 7 meter, megfelelő magassága 5 1/2 meter. Ezen mértékű fogva Europa minden harangjai között, melyekkel rendszeren, (tehát mozgatva) harangozni szoktak, a legnagyobb és legnehezebb, mert jóllehet a moszkvai híres harang, meg a Pekkingi ennél nagyobbak, de ezeket nem szokták mozgásba hozni, hanem csak oldalukat kalapálni. — A császár harang öntése a város területén belül fog történni mert kiterjedése és súlya (50 mázsa) sokkal nagyobb, hogysem annak nagyobb távolságra való szállítását könnyű szerrel eszközölni lehetne. E harang óriási helye, a hozzá nagyságban legközelebb álló két társával együtt, a dom déli tornyának harmadik emeletében van kijelölve, míg az öt kisebb harang ugyanazon toronyban ugyan, de egy emelettel magasabban — az ugynevezett octogonban — helyzetetik el. Érdekes ezen hatalmas öntvény súlyát más harangok ismert súlyával összehasonlítani. A kölni dom eddig főbb harangjai közül — mindkettő a XV. század közepe táján öntve és így minden európai híres testvéreik között legidősebbek, — egyik 12, másik 22 mázsát nyom. Ennélfogva az új „császár”- harang ezek súlyosbikát több, mint kétszeresen fogja nehézségben felülmúlni. — A bécsi Sz.-István tornyának nagy harangja 35²⁵, az olmtüzi 36⁰, a romai Szt. Péter templombeli 38⁰, a párisi Notre Dame-i 34⁰ mózsa súlylyal bír, a Westminster palota harangját 323⁰, az erfurtinagy harangot 279⁰ mázsának mondják. A kölni dom számára ajándékozott ágyuk ércanyagának értékét 25,000 tallerra becsülik.

(321)
Sz. 20218.
2622. 1872.

Árverezési hirdetés.

A tövisi, jelenleg pénzügyi lak-
tanyának használt kincstári épületen
többrendű helyreállítás, nevezetesen kö-
műves munkálatok, mint téglafalazatok,
vakoltatás, meszeltetés, kapuk feleme-
lése és átváltoztatása sat. valamint ács-
munkálatok, mint kerítések, ajtók, fe-
délzetek építése sat. szükséges lévén,
erről vállalkozók oly megjegyzés mel-
lett értesítettek: hogy az e részbeni
leszállítási árlejtés folyó év
Augustus-hó 31-én a nagy-
enyedi biztos részéről, ki ezen napig

írásbeli ajánlatokat is átveend, a tövisi
m. kir. pénzügyi szakasz laktanyá-
ban fog megtartatni, a hol a fogana-
tosítandó munkálatokról is a költség-
vetések az árverezés megtartásáig meg-
tekinthetők.
Az ebbeli munkák a szerződés
helybenhagyásáról leendő írtatástól
számítandó három hét alatt befejezendők.
A vállalkozók kötelesek a 429 frt
10 kr. kikiáltási ár 10 százalékját
bánapénz gyanánt az árverezés kezdete
előtt letenni, mely aztán a többieknek
kiszolgáltatni, a legkevesebbet ígértől
a kikiáltási árba kiegészítve óvadék
gyanánt beuntartatni fog.
Nagy-Szeben, 1872. aug. 13-kán.
A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

(308)

BOROK

Karváz Gyulánál Kolozsvártt.

Asztali finom, egy kupa . . . . . frt. 48 kr.
2, 3, 4 és 5 vedres hordókban egy veder 3 frt. 50 kr.
Bakator 1862-beli egy kupa . . . . . 1 frt. o. é.
2, 3, 4 és 5 vedres hordókban egy veder 6 frt. 40 kr.
Budai vörösbör egy kupa . . . . . 1 frt. — kr.
2, 3, 4 és 5 vedres hordókban, 1 veder 7 frt. — kr.

Fennjegyzett borok kaphatók 1/2 kupás és fertályos
üvegekben is.

1834-beli SZILVORIUM

1/2 kupás üveg 1 frt. 20 kr. o. é.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Legújabbban megjelentek
és **Stein János** könyvkereskedésében Kolozsvártt
kaphatók:

Tantern a népiskolák számára.

Kiadja a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egylete. Ára 25 kr.

A felvilágosodás

keletkezésének és befolyásának történelme Európában.

Irta Lecky W. E. H. Fordította Zsilinszky Mihály.

Megjelent eddig 2 füzet. Egy-egy füzet 1 frt.

Az én ismerőseim.

Beszélek. Irta Tolnai Lajos. Ára 2 frt.

Népszerű egyházi beszédek.

Irta Bartók János. Ára 1 frt 40 kr.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Van szerencsém egész tisztelettel a n. érd. t. cz. közönséggel tudatni, hogy
üzletemben ez időnyre is az alábbi írt

bel- és külföldi természetes ÁSVÁNYOS GYOGYVIZEK,

a legnagyobb mennyiségben megérkeztek, melyekből a legutányosabb áron felelő-
ség mellett szolgálhatok, u. m.:

Adelheid-jodforrás, (Adelheidsquelle Jodwasser), borszé-
ki, bikszárdi, buziási, carlsbadi-Schlossbrunn, carlsbadi-
mühlbrunn cigelkai-jod, csizi-jod, előpataki, Friedrichshalli,
gleichenbergi, halli-jod, ivándai, kissingeni, korondi, marien-
badi, püllnai, sulini, seidschützi, szlácsi, sztojki, sz-
jakabi, selti, Spái, schwalbachi, türi, „Hunyadi, Rákóczy
és Erzsébeth,” budai gyógyvizek. Az itt elő nem sorolt
vizek ha azok üzletemben nem találhatnának, megrendelhetők
s gyorsan eszközöltetnek.

Ajánlom továbbá mindenféle színű

száraz és olajbatört nagy festék és lack RAKTÁROMAT,

minden hozzá tartozókkal, továbbá ajánlom a legkínáltabb fajta
padozat fénymázomat

(fusbóden-pászta)

hozza szükségeslakkal együtt melyek Kolozsvártt csak nálam kaphatók s
bár mily nagy mennyiségben szintén felette olcsó ár mellett tisztelt vevőimnek, vagy
megrendelőimnek szolgáltatára állanak.

Tisztelettel:
CSIKY IMRE,

(229)

(30—100)

Kolozsvártt.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Theoreticus
(elméleti)
művek.

Zongora iskolák s gyakor-
latok, tanulmányok foko-
zatosan haladóknak számára.

Concertek, átiratok, vari-
ációk, rondók, sonáták, sat.
zongorára két és négy kézre

Operák, teljes kivonatokban
s potpourrikban, transcrip-
ciókban (átraktókban)

Nyitányok (Ouvertüren)
Indulók, keringők, polkák,
polka mazurkák, mazurkák,
csárdások, négyesek.

Különböző hangjegyek zong-
orára balkezre, hat kézre,
2 zongorára, 4 kézre
s kísérettel.

Duettok, zongora, hegedű,
viola, gordonka (violoncella),
hegedű s gordonka, fuvola,
klarinét, oboe, fagott, gu-
tarre, harmonium kísérettel

Nyitányok kísérettel, triók,
quartettek, quintettek, sex-
tetek. Különböző tánc s
népdal gyűjtemények sat.

Concert darabok, zenekar
vagy quartet kísérettel.

Iskolák, tanulmányok, gyá-
korlatok, solók, duettek,
triók, quartettek, quintettek,
s sextettek s concertek
harmoniumra, hárfára,
guitarrára, sat.

Partitúrák.
Opera szöveg
könyvek.

Szépészeti, kritikai
felv. lágosító dolgozatok, vitairatok.

Szépirodalmi művek.

Zenészeti ismeretek tára s szótárak.

**Bel- s külföldi
HANGJEGY-ÁRUSOKKALI
összeköttetésekkel fogva
bármilyen HANGJEGY**
eredeti bolti áron nálom kapható s megrendelhető.

(296) (3—*)

**Stein János
HANGJEGYTÁRA**
Kolozsvártt
középutca 456 szám.

HANGJEGY-JEGYZÉKEK
ingyen szolgáltatnak ki.

Helybeli s vidéki
megrendelések azonnal
és a legpontosabban
teljesítetnek.

THEORETICUS
(elméleti)
MUNKÁK
magyar és német nyelven

Életrajzok, levelezések s
emlékiratok.

Ének tudomány s tanítás.
Zenétörténelem.

ZENÉSZETI JEGYZÉKEK.
Zenészeti folyoiratok.

**Hangjegy
raktár.**

Iskolák, gyakorlatok, tanul-
mányok hegedűre, bégőre,
gordonkára, fuvolára, kla-
rinétra, sat. sat.

Mi denemű fuvó- s búros
hangszere igen nagy vá-
lasztékú hangjegyek.

Ének-iskolák, gyakorlatok,
népdalok.

Népdalok s egyéb dalok,
áriák operákból két, három,
négy hangra.

Népdalok s opera ariák egy,
vagy több hangra zongora,
guitarrára, hárfára, sat. kísérettel

Énekek férfi- s női kézre,
magyar s német nyelven.

Templomai s hangversenyi
énekek, vegyes karokra.

Népdal gyűjtemények
egyes hangokra s
quartettek.

Teljes opera szövegek
egy-nyolc mint több hangra,
s karok részére.

Híres művészek
arczképei,
különböző
nagyságban
megrendelhetők

Helység névtár.

A királyhágón inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a posta-
kerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította **B. L.**

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ívre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiá-
nyok gondosan pótlva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes-
embernek egy nélkülözhetetlen kézikönyv van nyújtva, a melynek becsét főleg azon körülmény emeli,
hogy a helység-nevek az Erdélyben divó mindhárom nyelven előadvák s a betűrendben akármely elne-
vezés alatt feltalálhatók. Általában oly mű ez, a mely az állami életben előfordulható bármely körü-
lmény közt pontosan kijelöli a községek politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá utolsó postai ho-
vatartozását, s a hol orsz. vásárok szoktak lenni, ezek napjait is kimutatja.

(318)

(3—3)

Eladó borok.

A 1866, 1867, 1868, 1869-dik
évekről faj- és színborok eladók a gróf
Mikó Imre ur ó-szilvási pinczé-
jében. Értekezhetni gazdatiszt

ALBERT LAJOSsal.

Megjegyzés: a borok több
helyen érdemjellel kitüntettek.

OSKOLAI könyvek!

A bekövetkezendő iskolai-év alkalmából van szerencsém tudósítani a n. érd. tanár-
tanító és nevelő urakat, egyáltalában **ERDELY** iskola-világát, miszerint
könyvkereskedésemben, mely legújabb időben ismét nagyobb kiterjedést nyert, úgy hogy ma már
mint **Erdély** legnagyobb könyvesarnoka egyedül áll, mindennemű

tankönyvek és taneszközök

egyetemek, gymnasiumok, elemi- és néptanodák, valamint magánintézetek
számára nagy készletben tartatnak és folyvást kaphatók.

Nagyobb megrendeléseknél a szokásos kedvezményen kívül tiszteletpéldányokkal is szolgálók,
saját kiadásaimból pedig az illető tanár és tanító urak rendelkezésére szegényebb sorsú tanulók
számára ingyen példányokat bocsátok.

Tömegesebb megrendeléseket annyiával is inkább kérem minél előbb beküldeni, hogy egy-
részt a szükséges példányok száma iránt tájékozhasan magamat folytonos megrendeléseimnél,
másrészt pedig, hogy a megküldésben késedelem ne történhessék.

Saját kiadású iskola-könyveim jegyzékét Erdélyben minden tanodának és iskolának
bérmentesen beküldtem abból választás végett. Ha esetleg egyik, vagy másik iskola részére el-
felejtettem volna küldeni, kérem engem erről tudósítani s én a jegyzéket, mely az ideai tanévben
különösen új s czélzerű népközlői tankönyvekben bővelkedik, azonnal meg fogom küldeni.

Teljes tisztelettel:

STEIN JÁNOS, könyvárus és kiadó.

OSKOLAI könyvek!